

Sygnatura akt: V GC 2616/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 07 grudnia 2018r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu w V Wydziale Gospodarczym

w składzie:

Przewodniczący: SSR Magdalena Berczyńska – Bruś

Protokolant: Joanna Adamiak

po rozpoznaniu w dniu 07 grudnia 2018r. w Kaliszu

na rozprawie

sprawy z powództwa K. R.

przeciwko „(...)Spółce Jawnej w S. o zapłatę

1. zasądza od pozwanego (...) Spółki Jawnej w S. na rzecz powódki K. R. kwotę 4 920 zł (cztery tysiące dziewięćset dwadzieścia złotych /100) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 11 lipca 2017 r. do dnia zapłaty,
2. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 100 zł (sto złotych) tytułem zwrotu kosztów sądowych oraz kwotę 917 zł (dziewięćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

SSR Magdaleną Berczyńską – Bruś

Sygn. akt V GC 2616/17

UZASADNIENIE

Powódka K. R. prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą Kancelaria Radcy Prawnego – K. R. w K. pozwem z dnia 16 października 2017r. wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) Spółki Jawnej w S. nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym kwoty 4.920 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 11 lipca 2017r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania.

W uzasadnieniu pozwu wskazała, że w dniu 15 września 2016r. strony zawarły Umowę o świadczenie usług prawnych. Zgodnie z § 7 ust. 1 umowy miesięczne wynagrodzenie radcy prawnego z tytułu niniejszej umowy wynosiło 4.000 zł netto plus podatek VAT, płatne do 10 tego dnia następnego miesiąca. Pismem z dnia 16 lutego 2017r., doręczonym powódce dnia 6 marca 2017r. pozwany złożył oświadczenie o rozwiązaniu umowy. Zgodnie z § 10 ust. 2 stronom przysługiwało prawo rozwiązania umowy za 3 – miesięcznym okresem wypowiedzenia, którego okres upływał na koniec miesiąca kalendarzowego. Z uwagi na fakt, że pismo z oświadczeniem o rozwiązaniu umowy zostało powódce doręczone dnia 6 marca 2017r. umowa rozwiązała się z dniem 30 czerwca 2017r. Powódka do końca okresu wypowiedzenia gotowa była świadczyć obsługę prawną, co wyraźnie wynika z maili załączonych do pozwu. Dnia 30 czerwca 2017r. wystawiona została faktura VAT nr (...) na kwotę 4.000 zł netto, 4.920 zł brutto, która została pozwanemu doręczona mailem dnia 4 lipca 2017r. Pozwany nie uiścił należnej kwoty mimo wezwania do zapłaty.

Do pozwu załączono Umowę o świadczenie usług prawnych, wypowiedzenie umowy z dowodem doręczenia, fakturę VAT z 30.06.2017r., korespondencję mailową stron.

Zarządzeniem Przewodniczącego z dnia 18 października 2017r. sprawę skierowano do rozpoznania w postępowaniu upominawczym.

W dniu 24 października 2017r. Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym w Kaliszu wydała nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, sygn. akt V GNc 4516/17 zgodnie z żądaniem pozwu.

Nakaz zapłaty stracił moc w wyniku wniesienia przez pozwanego w ustawowym terminie sprzeciwu od nakazu zapłaty. Sprzeciw został wniesiony co do całości nakazu. Pozwany wniósł o oddalenie powództwa. W uzasadnieniu sprzeciwu wskazał, że złożył skuteczne oświadczenie woli o wypowiedzeniu umowy pismem z dnia 16 lutego 2017r. Kwestią sporną jest chwila złożenia przez pozwanego oświadczenia woli o odstąpieniu od umowy. Pozwany wystosował pisemne wypowiedzenie umowy w dniu 16 lutego 2017r. nadając je listem poleconym na adres prowadzenia działalności gospodarczej przez powódkę. Pismo zostało skutecznie dostarczone przez pocztę do prowadzonej przez powódkę kancelarii w dniu 22 lutego 2017r., przesyłka została awizowana. Następnie po siedmiu dniach, tj. 1 marca 2017r. powódka otrzymała kolejne zawiadomienie o próbie doręczenia korespondencji. Mimo to dopiero w dniu 6 marca 2017r. odebrała pismo z placówki pocztowej. W ocenie pozwanego skuteczne złożenie oświadczenia woli o wypowiedzeniu umowy z dnia 15 września 2016r. nastąpiło w dniu 22 lutego 2017r., tj. w chwili kiedy powódka mogła zapoznać się z jego treścią zgodnie z art. 61 k.c. W świetle faktu wypowiedzenia umowy w dniu 22 lutego 2017r. trzymiesięczny okres jej wypowiedzenia upłynął wraz z końcem maja 2017r., tak więc powódka nie jest uprawniona do domagania się przedmiotowego roszczenia. Do sprzeciwu załączono korespondencję mailową pozwanego do powódki z 23 i 28 lutego 2017r.

Doręczając odpis sprzeciwu od nakazu zapłaty Przewodnicząca zobowiązała powódkę do ustosunkowania się do jego treści w terminie dwutygodniowym.

W odpowiedzi na sprzeciw pełnomocnik powódki podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie. Zaprzeczył stanowczo, że na początku lutego powódka została poinformowana przez pozwanego o zakończeniu współpracy. Po dniu 16 lutego 2017r., tj. po dniu jaki pozwany wskazuje jako dzień sporządzenia wypowiedzenia była w siedzibie pozwanego, gdzie omawiała zagadnienia umowy o roboty budowlane. Podczas powyższego pobytu pozwany nie wspomniał powódce o jakiegokolwiek chęci zakończenia współpracy. Co więcej omawiano wówczas tematy, które wskazywały na wolę dalszej współpracy, w tym temat ewentualnego przyszłego przekształcenia spółki w spółkę komandytową. Pismo pozwanej z oświadczeniem o rozwiązaniu umowy zostało powódce doręczone w dniu 6 marca 2017r. Powódka informowała pozwanego o rozwiązaniu umowy w dniu 30 czerwca 2017r., o czym świadczy mail powódki z dnia 12 czerwca 2017r., załączony do odpowiedzi na sprzeciw.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Początkowo w 2015r. strony łączyły jednorazowe zlecenia. W wrześniu 2016r. podpisano umowę na czas nieokreślony. Powódka ma siedzibę w K. przy ul. (...), jednakże tam nie przebywa ponieważ obsługuje kilka międzynarodowych koncernów i przebywa w biurze na zasadzie dyżurów. Nie zatrudnia również sekretarki. Nie ma osoby, która przebywa stale w lokalu kancelarii. Jakakolwiek wymiana informacji z pozwanym następowała mailowo lub telefonicznie. Powódka miała kontakt z M. G. i sporadycznie z jego ojcem L. G.. M. G. wiedział, że powódka rzadko przebywa w Kancelarii, która bywa zimą nieogrzewana.

Dowód: zeznania powódki (00:11:11 – 00:21:15 minuta rozprawy z dnia

7.12.2018r.)

W dniu 15 września 2016r. strony zawarły umowę o świadczenie usług prawnych polegających na udzielaniu porad prawnych, sporządzaniu analiz i opinii prawnych, opracowywaniu projektów umów i innych dokumentów wywołujących skutki prawne, reprezentowaniu i doradztwie prawnym w toku prowadzonych przez pozwanego

negocjacji oraz na występowaniu w imieniu pozwanego przed sądami, organami orzekającymi i urzędami (§ 1 ust. 2 umowy).

Zgodnie z § 2 pozwany mógł zamawiać poszczególne usługi prawne w drodze pisemnej, faksowej, telefonicznej, z wykorzystaniem poczty elektronicznej. W imieniu pozwanego zamówienia miał składać M. G.. Powódka była zaś zobowiązana do przysyłania zapytań o szczegóły zlecenia w drodze pisemnej, faksowej, z wykorzystaniem poczty elektronicznej lub uzgadniania telefonicznie.

W § 7 umowy pozwany zobowiązał się do zapłaty powódce wynagrodzenia miesięcznego w kwocie 4.000 zł netto plus podatek VAT, płatne na konto podane w fakturze VAT, w terminie do 10 – tego następnego miesiącach.

W § 10 umowy przewidziano, że umowa została zawarta na czas nieokreślony, począwszy od dnia 15 września 2016r. Każdej ze stron przysługuje prawo rozwiązania umowy za trzymiesięcznym okresem wypowiedzenia, którego okres upływa na koniec miesiąca kalendarzowego.

W § 11 strony ustaliły, że dla celów umowy zapisy e-maila dla wskazanych adresów stanowią dowód zawartych w nich czynności.

Dowód: umowa o świadczenie usług prawnych (k. 6 – 7 akt)

Pismem z dnia 16 lutego 2017r. M. G. w imieniu pozwanego

wypowiedział umowę o świadczenie usług prawnych zawartą w dniu 15 września 2016r. z zachowaniem okresu wypowiedzenia zapisanego w umowie.

Dowód: pismo pozwanego z dnia 16.02.2017r. (k. 8 akt)

Pismo z dnia 16 lutego 2017r. zaadresowane pod adresem Kancelarii w K. przy ul. (...) nadano w urzędzie pocztowym w T. w dniu 20 lutego 2017r., awizowano w dniu 22 lutego 2017r. a doręczono pozwanej w dniu 6 marca 2017r.

Dowód: kopia koperty listu poleconego (k. 9 akt), śledzenie przesyłek (k. 10 – 11 akt)

M. G. wiedział, że współpraca stron nie będzie związana z siedzibą Kancelarii. Nigdy nie przesyłano jej dokumentów pocztą a jedynie drogą mailową. Gdy jest konieczność przesłania powódce dokumentów pocztą lub kurierem to inni klienci doskonale wiedzą, że nie należy tego robić na adres kancelarii, a na adres zamieszkania. Jak jest potrzeba kontaktów z klientem to powódka do niego przyjeżdża. Nie było żadnych śladów, że pozwany jest niezadowolony z obsługi powódki. W dniu 21 lutego 2017r. była w T. w siedzibie pozwanego. Na spotkanie umówiła się tydzień wcześniej. Ilość pracy, którą jej wówczas zlecono nie wskazywała na chęć zakończenia współpracy. Między 20 lutego a 6 marca 2017r. powódka wyjeżdżała do klientów. Oprócz wizyty u pozwanego, w dniu 23 lutego była w Ł., w dniu 2 marca w K., a 1 marca miała rozprawę w K.. Przed wyjazdem do B. w dniu 10 marca 2017r. nadrabiała pracę u klientów, dłużej pracowała i nie była w Kancelarii.

Dowód: zeznania powódki (00:21:15 – 00:32:44 minuta rozprawy z dnia 7.12.2018r.)

W dniu 23 lutego 2017r. pracownica pozwanego przesłała mailem powódce zaktualizowaną umowę spółki do zaopiniowania.

Dowód: korespondencja mailowa stron z dnia 23.02.2017r. (k. 40 akt)

Przedstawicielka pozwanego zapytania odnośnie przesłanych problemów kierowała do powódki do końca maja 2017r.

Powódka w mailu z dnia 12 czerwca 2017r. przypomniała, że umowa o obsługę prawną rozwiązuje się z dniem 30 czerwca 2017r.

Dowód: korespondencja mailowa stron (k. 14 – 15 akt)

W mailu z dnia 13 czerwca 2017r. K. P. (1) ds. Jakości pozwanego zarzuciła powódce, że odebranie w dniu 3 marca 2017r. korespondencji wysłanej w dniu 20 lutego 2017r. stanowi celowe zachowanie, żeby wydłużyć o miesiąc czas wypowiedzenia, a co za tym idzie opłatę za kolejny miesiąc współpracy. Ponadto zarzuciła powódce ewidentne wyłudzenie opłaty za kolejny miesiąc.

Dowód: mail K. P. (2) do powódki z 13.06.2017r. (k. 80 akt)

W dniu 30 czerwca 2017r. powódka wystawiła wobec pozwanego fakturę VAT nr (...) z tytułu usługi prawnej – czerwiec 2017 na kwotę 4.920 zł płatną przelewem do 10 lipca 2017r. Faktura została przesłana mailem z dnia 4 lipca 2017r., w którym powódka podziękowała pozwanemu za współpracę.

Dowód: faktura VAT nr (...) z 30.06.2017r. (k. 12 akt), mail z 4.07.2017r.

(k. 13 akt)

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie powołanych wyżej dokumentów oraz zeznań powódki.

Sąd zważył co następuje:

Strony łączyła umowa pisemna o świadczenie usług. Zgodnie z art. 750 kodeksu cywilnego do umów o świadczenie usług, które nie są uregulowane innymi przepisami stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Świadczenie usług występuje w przypadku wszelkich umów obligujących do dokonywania czynności faktycznych (jednorazowych, wielokrotnych, w tym wykonywanych stale). Co do zasady do umów o świadczenie usług mogą być wprost stosowane przepisy dotyczące reguły odpłatności zlecenia i kryteriów określenia wysokości wynagrodzenia (art. 735 kodeksu cywilnego). Zobowiązanie pozwanego do zapłaty wynagrodzenia wynika jednak wprost z łączącej strony umowy pisemnej.

Zgodnie z art. 746 § 1 k.c. dający zlecenie może je wypowiedzieć w każdym czasie. Powinien jednak zwrócić przyjmującemu zlecenie wydatki, które ten poczynił w celu należytego wykonania zlecenia; w razie odpłatnego zlecenia obowiązany jest uiścić przyjmującemu zlecenie część wynagrodzenia odpowiadającą jego dotychczasowym czynnościom, a jeżeli wypowiedzenie nastąpiło bez ważnego powodu. Powinien także naprawić szkodę. Zgodnie z § 3 tego przepisu nie można zrzec się z góry uprawnienia do wypowiedzenia zlecenia z ważnych powodów.

Przepis art. 746 k.c. uznaje za dopuszczalne wypowiedzenie zlecenia w każdym czasie przez każdą ze stron ze skutkiem natychmiastowym (ex nunc), bez względu na to, czy dany stosunek zlecenia ma charakter trwały, czy został zawarty na czas oznaczony itd. Strony mogą zmodyfikować reguły dotyczące jednostronnego rozwiązania zlecenia, z tym że nie mogą zrzec się z góry uprawnienia do wypowiedzenia zlecenia z ważnych powodów. Ratio omawianego rozwiązania polega na zagwarantowaniu każdej ze stron możliwości natychmiastowego rozwiązania zlecenia w przypadku utraty zaufania do drugiej strony lub z innych ważnych powodów.

Umowa zlecenia wygasa na ogół przez wykonanie zleconej czynności. Poza tym, zastosowanie znajdują zwykłe przyczyny ustania stosunku prawnego według przepisów części ogólnej zobowiązań. Dodatkowo jednak, ze względu na charakter zlecenia jako stosunku opartego na szczególnym zaufaniu, ustawodawca dopuszcza szczególny tryb jego przedwczesnego zakończenia w wyniku wypowiedzenia, które może zostać dokonane przez każdą ze stron ze skutkiem natychmiastowym.

Omawiany przepis przyznaje każdej ze stron uprawnienie kształtujące do jednostronnego rozwiązania zlecenia. Pomimo iż zlecenie przeważnie nie jest zobowiązaniem trwałym, rozwiązanie to nazwane zostało wypowiedzeniem. "Wypowiedzenie zlecenia" następuje ze skutkiem natychmiastowym – *ex nunc*.

Wypowiedzenie może zostać dokonane w każdym czasie. Dotyczy to również zlecenia zawartego na czas oznaczony (tak m.in. SN w wyr. z 28.9.2004 r., IV CK 640/03, OSN 2005, Nr 9, poz. 157).

W przypadku niniejszej sprawy pozwany nie złożył wypowiedzenia w trybie art. 746 k.c. albowiem nie uczynił tego ze skutkiem natychmiastowym, z ważnych powodów. Dokonał wypowiedzenia w oparciu o zapis § 10 ust. 2 umowy, powołując się a ten przepis i nie wskazując przyczyn wypowiedzenia.

Wypowiedzenie dokonywane jest przez oświadczenie złożone drugiej stronie (art. 61 k.c.). Dla jego skuteczności nie jest wymagane zachowanie formy szczególnej. Jeżeli jednak umowa zlecenia miała taką formę, wypowiedzenie wymaga zachowania formy pisemnej pod rygorem ograniczeń dowodowych. Wymóg ten nie dotyczy stosunków zlecenia w obrocie profesjonalnym (art. 77 § 2 i 3 w zw. z art. 74 k.c.).

Zgodnie z art. 61 § 1 k.c. oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią.

Dla złożenia oświadczenia woli wystarcza jakiegokolwiek jego uzewnętrznienie, pozwalające na przypisanie podmiotowi składającemu to oświadczenie woli wywołania określonych skutków prawnych. W świetle art. 61 k.c. ryzyko niedojścia oświadczenia woli do adresata obciąża wyłącznie nadawcę. Nie ma zatem znaczenia, czy składający oświadczenie woli ponosi jakąkolwiek winę w związku z brakiem dostarczenia oświadczenia do adresata czy brakiem możliwości zapoznania się przez adresata z treścią przesłanego mu oświadczenia. Ciężar udowodnienia przesłanek warunkujących skuteczność złożenia oświadczenia woli w sposób określony w art. 61 k.c. spoczywa na składającym oświadczenie. Najczęściej w praktyce spotykanymi dowodami są: pocztowe dowody zwrotnego poświadczenia odbioru, potwierdzona przez odbiorcę kopia faksu, potwierdzenie odbioru poczty elektronicznej wysłane w wiadomości zwrotnej (automatycznie albo przez samego adresata). Z kolei wśród tzw. dowodów pośrednich, uprawdopodobniających fakt złożenia oświadczenia woli, można wymienić: wydruk kontrolny potwierdzający fakt nadania faksu, pocztowy dowód nadania listu poleconego, biling telefoniczny (wyr. SN z 18.3.2008 r., IV CSK 9/08, MoP 2008, Nr 9, s. 454). Nadawca, co do zasady, nie musi wykazywać, jaka była treść przesyłki skierowanej do adresata. Zwykle wystarczy poprzestanie na wykazaniu, że konkretna przesyłka została nadana do adresata. W zakresie jej treści należy poprzestać na uprawdopodobnieniu (M. Wojewoda, w: Pyziak-Szafnicka, Księżak, Komentarz KC, 2014, s. 714–715). Stawianie w tym zakresie zbyt rygorystycznych wymagań mogłoby całkowicie uniemożliwić wykazywanie faktu złożenia określonego oświadczenia woli, zwłaszcza gdy do złożenia oświadczenia woli doszło za pomocą tradycyjnej korespondencji listownej. Z kolei na adresacie oświadczenia spoczywa ciężar ewentualnego wykazania, że pomimo zaistnienia okoliczności wskazanych przez nadawcę nie miał on możliwości zapoznania się z treścią wysłanego mu oświadczenia (np. pomimo doręczenia przesyłki pocztą nie mógł jej podjąć w terminie wskazanym na awizo z uwagi na chorobę lub inne zdarzenie, leżące poza swobodą decyzji adresata – zob. wyr. SN z 23.4.2010 r., II PK 295/09, Legalis; wyr. SN z 17.3.2010 r., II CSK 454/09, OSNC 2010, Nr 10, poz. 142; post. SN z 9.7.2009 r., II PZP 3/09, BSN 2009, Nr 7).

Wbrew zgłaszanym w doktrynie propozycjom interpretacyjnym, art. 61 k.c. nie wyraża domniemania prawnego, ale regułę konstrukcyjną. W razie przyjęcia konstrukcji domniemania adresat zawsze mógłby bronić się przeciwdowodem, że pomimo dojścia do niego oświadczenia woli w sposób dający możliwość zapoznania się z jego treścią faktyczne zapoznanie się z treścią oświadczenia nie miało miejsca. Takie rozwiązanie byłoby w rzeczywistości przyjęciem teorii zapoznania się połączonej z domniemaniem prawnym, co nie odpowiada wyrażonej w art. 61 k.c. teorii kwalifikowanego doręczenia. Chwila złożenia oświadczenia woli ma istotne znaczenie dla oceny, czy oświadczenie to zostało skutecznie złożone. Zgodnie z ogólną regułą według tej chwili należy bowiem ustalać wiele istotnych przesłanek decydujących o wywołaniu przez oświadczenie woli zamierzonych skutków prawnych. Dotyczy to w szczególności takich okoliczności, jak: przesłanki podmiotowe po stronie adresata (zdolność do czynności prawnych,

dysponowanie umocowaniem), pewne przesłanki podmiotowe po stronie składającego oświadczenie (zdolność do czynności prawnych – jednak w granicach określonych w art. 62 k.c.) czy dochowanie terminów do złożenia oświadczenia (zob. Z. Radwański, w: System PrPryw, t. 2, 2008, s. 295). Problematyka ta pojawia się bardzo często w orzecznictwie SN z zakresu stosunków pracowniczych, gdzie precyzyjne ustalenie chwili dojścia do pracownika oświadczenia woli pracodawcy o wypowiedzeniu stosunku pracy decyduje o skuteczności tego wypowiedzenia (zob. wyr. SN z 6.10.1999 r., I PKN 369/98, OSNAPiUS 1999, Nr 21, poz. 686; uchw. SN z 6.10.1998 r., III ZP 31/98, OSNAPiUS 1999, Nr 3, poz. 80).

W przypadku oświadczeń woli składanych określonym adresatom, przy ocenie momentu ich skutecznego złożenia można rozważać różne rozwiązania: 1) samo uzewnętrznienie woli podmiotu składającego oświadczenia (teoria oświadczenia), wysłanie oświadczenia adresatowi (teoria wysłania); 2) doręczenie oświadczenia adresatowi (teoria doręczenia); 3) kwalifikowane doręczenie oświadczenia adresatowi, pozwalające mu na zapoznanie się z treścią oświadczenia (teoria kwalifikowanego doręczenia) oraz 4) rzeczywiste zapoznanie się adresata z treścią oświadczenia (teoria zapoznania się).

Polski ustawodawca, wyważając uzasadnione interesy podmiotu składającego oświadczenie woli oraz podmiotu będącego adresatem tego oświadczenia, opowiedział się za kwalifikowaną teorią doręczenia (M. Wojewoda, w: Pyziak-Szafnicka, Księżak, Komentarz k.c., 2014, s. 710–711). Decydujące znaczenie mają tu dwie okoliczności: 1) faktyczne dojście oświadczenia do adresata oraz 2) możliwość zapoznania się adresata z treścią doręzonego oświadczenia. Nie jest konieczne rzeczywiste zapoznanie się adresata z treścią oświadczenia (wyr. SN z 18.4.2012 r., V CSK 215/11, Legalis; wyr. SN z 23.4.2010 r., II PK 295/09, Legalis; wyr. SN z 18.3.2008 r., III CSK 9/08, niepubl.). Co więcej, ewentualna odmowa ze strony adresata dotycząca zapoznania się z treścią przesłanego mu oświadczenia nie wywołuje żadnych skutków prawnych w zakresie prawidłowości złożenia tego oświadczenia (wyr. SN z 19.7.2012 r., II CSK 655/11, BSN 2013, Nr 10; wyr. SN z 5.10.2005 r., I PK 37/05, OSNP 2006, Nr 17–18, poz. 263; wyr. SN z 23.1.1998 r., I PKN 501/97, OSNP 1999, Nr 1, poz. 15; wyr. SN z 23.1.1998 r., I PKN 501/97, OSNP 1999, Nr 1, poz. 15; wyr. SN z 11.12.1996 r., I PKN 36/96, OSNP 1997, Nr 14, poz. 251; wyr. SN z 16.3.1995 r., I PRN 2/95, OSNP 1995, Nr 18, poz. 229).

Nie ulega wątpliwości, że wpływ na możliwość zapoznania się adresata z treścią oświadczenia mają zawsze kryteria obiektywne. W doktrynie najczęściej zwraca się uwagę wyłącznie na te kryteria, wskazując np. że oświadczenie wysłane listownie będzie złożone adresatowi z chwilą, gdy w normalnym toku czynności mógł on wyjąć list ze skrzynki, a jeżeli przesyłka była awizowana – gdy mógł on w zwykłym trybie odebrać list w placówce pocztowej (P. Machnikowski, w: Gniewek, Machnikowski, Komentarz KC, 2017, s. 142; zob. wyr. SN z 18.11.1999 r., I PKN 375/99, OSNP 2001, Nr 7, poz. 227). Pojęcia: "normalny tok czynności" czy "zwykły tryb", nakazują przy ocenie chwili złożenia oświadczenia woli uwzględniać przede wszystkim przyjęte w danych stosunkach zwyczaje oraz ogólne zasady doświadczenia życiowego (np. pracę w określonych godzinach, w których można oczekiwać odbioru przez adresata wiadomości wysłanej faksem, częstotliwość odbioru wiadomości przesyłanych pocztą elektroniczną czy wiadomości wysyłanych w trybie sms lub mms).

Wydaje się, że przy ocenie momentu złożenia oświadczenia woli, przynajmniej w pewnym zakresie, należy również uwzględniać indywidualne okoliczności leżące po stronie adresata oświadczenia. Zakres tych okoliczności uzależniony powinien być od dobrej wiary oraz wiedzy nadawcy oświadczenia o istnieniu tych okoliczności. Przykładowo choroba adresata czy jego nieobecność w miejscu właściwym do odbioru kierowanych do niego oświadczeń powinny wykluczać możliwość skutecznego złożenia oświadczenia woli, przynajmniej w sytuacjach gdy nadawca o tych okolicznościach wiedział lub z łatwością mógł się dowiedzieć (S. Rudnicki, w: Komentarz do KC, Ks. I, 2009, s. 296; M. Safjan, w: Pietrzykowski, Komentarz KC, t. I, 2015, s. 310; zob. też wyr. SN z 19.10.1976 r., I PR 125/76, Legalis). W pozostałych przypadkach należy tę kwestię rozstrzygać przy uwzględnieniu uzasadnionych interesów obu stron, kładąc jednak – jak się wydaje – większy nacisk na ochronę zaufania nadawcy oczekującego, że wysłane przez niego oświadczenie woli zostanie odebrane przez nadawcę w zwykłym toku czynności, a więc bez nieuzasadnionej zwłoki. W orzecznictwie dopuszcza się możliwość uznania oświadczenia woli za skutecznie złożone przy zastosowaniu konstrukcji prawnych przewidzianych dla doręczeń w postępowaniu cywilnym (wyr. SN z 20.1.2004 r., II CK 358/02, Wok. 2004, Nr 9, s.

6; wyr. SN z 28.2.2002 r., III CKN 1316/00, Legalis). Rozwiązania takie powinny być jednak raczej ostatecznością niż regułą. W wyr. z 5.10.2005 r. (I PK 37/05, OSNP 2006, Nr 17–18, poz. 263) SN, pomimo dwukrotnego awizowania przesyłki pocztowej w miejscu zamieszkania adresata, dopuścił (przynajmniej potencjalnie) możliwość wykazania przez adresata, że nie miał on możliwości zapoznania się z treścią przesyłki.

Wysłane przez powoda oświadczenie o wypowiedzeniu umowy przesłane drogą pocztową wywołało skutek prawny w momencie jego odbioru przez powódkę. Postępowanie dowodowe wykazało, że w dniu awizowania przesyłki oraz w dniach do 6 marca 2017r. powódka była nieobecna w Kancelarii. Była natomiast obecna w siedzibie pozwanego, który nie wspomniał jej o wysłanym piśmie ani nie wręczył z nieznanymi powodów wypowiedzenia osobiście. Obwinianie powódki za nieodebranie pisma w dniu kiedy listonosz nie zastał jej w Kancelarii jest nieuprawnione. Pozwany znając charakter pracy powódki powinien był liczyć się z tym, że odbierze pismo z poczty w terminie późniejszym.

Skoro do odebrania wypowiedzenia umowy doszło w dniu 6 marca 2017r. to trzymiesięczny termin wypowiedzenia biegł w kwietniu, maju i czerwcu. W czerwcu strony były jeszcze związane umową i za ten okres należy się powódce wynagrodzenie ryczałtowe wynikające z § 7 ust. 1. umowy, płatne do dnia 10 lipca 2017r. Faktura VAT nr (...) z dnia 30 czerwca 2017r. został wystawiona prawidłowo, w oparciu o umowę stron.

Na skutek opóźnienia wobec pozwanego powstał obowiązek uiszczenia przez pozwanego odsetek ustawowych. Jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi (art. 481 § 1 k.c.).

Ponadto w niniejszej sprawie znajduje zastosowanie ustawa o terminach zapłaty w transakcjach handlowych z dnia 8 marca 2013r. (tj. z 10 maja 2016r. Dz.U. z 2016r. poz. 684). Transakcją handlową, zgodnie z art.4 ust.1 w/w ustawy jest umowa, której przedmiotem jest odpłatna dostawa towaru lub odpłatne świadczenie usługi, jeżeli strony, o których mowa w art.2 zawierają ją w związku z wykonywaną działalnością. Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy w transakcjach handlowych – z wyłączeniem transakcji, w których dłużnikiem jest podmiot publiczny- wierzycielowi, bez wezwania, przysługują odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych, chyba ze strony uzgodniły wyższe odsetki, za okres od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego do dnia zapłaty, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki: 1) wierzyciel spełnił swoje świadczenie; 2) wierzyciel nie otrzymał zapłaty w terminie określonym w umowie.

Roszczenie powoda podlegało więc w całości uwzględnieniu.

O kosztach postępowania sąd orzekł na podstawie wynikającej z art. 98 k.p.c. zasady odpowiedzialności za wynik sprawy i obciążył nimi w całości pozwanego jako przegrywającego spór. Na koszty te złożyła się opłata sądowa w wysokości 100 zł i wynagrodzenie pełnomocnika powoda ustalone w oparciu o § 2 pkt.3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015r. poz. 1804 ze zm.) w wysokości 900 zł wraz z opłatą skarbową w wysokości 17 zł od pełnomocnictwa.

SSR Magdalena Berczyńska-Bruś